

Tibetaneren

Et magasin

Nr. 6/2016 Årgang 78

**HimalPartner ønsker alle en
Velsignet jul og et godt nytt år!**

HimalPartner
www.himalpartner.no

Kontonummer 3000 15 47107
SMS: NEPAL250 til 2160 (kr. 250)

HimalPartner

TIBETANEREN NR 5 – 2016

HimalPartner (tidl. Tibetmisjonen), startet 19. november 1938, bygger på Bibelen og Den evangelisk lutherske bekjennelse. Formål: "Gjennom ord og tjeneste å bringe evangeliet til tibetanere, nepalere og andre folk i Himalaya-regionen." Utsendingene er engasjert i administrasjon, helsearbeid, undervisning, jordbruk, kraftutbygging, samt distrikts- og industriutvikling. "Himal" betyr fjell på nepali og sanskrit-relaterte språk.

HIMALPARTNER:

Postadresse:

Postboks 6646,

St. Olavs Plass, 0129 Oslo

Besøksadresse:

Linstowgate 3, 0166 Oslo

Telefon: 22 76 90 10

E-post: post@himalpartner.no

www.himalpartner.no

Organisasjonsnummer: 952555103

Bankironummer: 3000 15 47107

HimalPartners Styre og Administrasjon:

Landsstyrets leder: Arne Kjell Raustøl

Administrasjon:

Heidi Westborg Steel, generalsekretær;

Terje Holmedahl, informasjonsleder;

Thomas Smørtdal, økonomi- og administrasjonsleder (vikar);

Silje Gunnlaug Yun Eng, prosjektrådgiver;

Ingunn Røse Høybråten, ungdomsarbeider og administrasjonskonsulent og Peter Grubyi,

prosjektkoordinator, og Bethel Margareta Hamrin, prosjektkoordinator (vikar).

Utsendinger

Nepal: Solveig Abelone Midtgarden

Kina: 4 utsendinger

Tibetaneren:

Ansvarlig redaktør: Terje Holmedahl

Opplag: 2.900

Abonnementspris: Gratis

Forsidefoto: Peter Grubyi

Grafisk design og trykk: Grøset

Redaksjonen avsluttet

21. november 2016

LEDER

Terje Holmedahl,
Redaktør

Enda ikke

Jeg har ikke skrevet mitt testamente enda. Jeg har tenkt på det en god stund, men det har ikke blitt. Lenge tenkte jeg at det å testamentere til misjonen var bare for dem som ikke har livsarvinger. Men så kom kona og jeg på at siden vi har gitt tiende til «Guds Rike» hele livet, ville det være like naturlig å gi ti prosent av det vi etterlater oss til misjon. Vi har også snakket med ungene våre om det, – og de er enige. Og i Norge er det ikke lenger slik at nye generasjoner er avhengig av arven etter foreldrene for å klare seg.

Det å etterlate seg et testament er ikke komplisert. Det å være tydelig på sin siste vilje kan være å gjøre sine etterkommere en tjeneste. Et testament gir mulighet for å videreføre det som er viktig for oss i livet.

Jeg var forleden i en sammenheng der det ble snakket mye om arv og testamente, om hvorfor det skal være mer tabu å snakke om det enn om livsforsikring, for eksempel. I vårt samfunn er vi opptatt av valgfriheten vi har. Det er jo ett av de mange privilegiene

ved å bo i et samfunn som vårt. Da er det ikke unaturlig å bruke den valgfriheten til å sørge for at våre etterkommere får vite hva vi ønsker den dagen vi ikke er her lenger. Her har jeg funnet mitt nyttårsforsett i år!

Del jula di

Du sitter med årets siste nummer av Tibetaneren i hendene, med julenummeret.

Jula og julegleden vil vi dele med dem som trenger det. Det er mange i Himalaya som mangler mye av det vi tar for gitt, og i Nepal er det fortsatt en god del som ikke har fått livet sitt opp å gå igjen etter jordskjelvet i fjor. Din julegave kommer vel med, – bruk giroen. Og sett av en halvtime hver mandag i adventstiden til bønn for folk i Himalaya!

På julesidene, side 6 og 7, gir vi deg også noen tips til hvordan du kan dele jula med naboer og venner, samtidig som du gjør noe for dem langt unna. Bruk anledningen!

Terje Holmedahl

Redaktør

VI TAKKER OG BER FOR...

- Vi ber for julefeiringen vår, at vi både må kunne glede oss over julebudskapet og felleskap med familie og venner, OG at vi husker på dem som savner den trygghet og glede vi har.
- Vi ber fortsatt for situasjonen i Nepal og for gjenoppbyggingsarbeidet vi bidrar til i Dhading.
- Vi ber for folk som strever med å få stablet livene sine på beina etter alle krisene, at de må få nytt mot og nytt håp.
- Vi takker og ber for arbeidet som våre partnere gjør innenfor mental helse i Nepal og å skape et varmere samfunn.
- Vi ber om at det må åpne seg muligheter for å gjøre en innsats innenfor mental helse i tibetanske områder av Kina.
- Vi ber for arbeidet med å skape arbeidsplasser på den tibetanske høysletta i Kina

Kjære leser

Ydmykhet og respekt!

Namaste! - Ordet kommer av sanskrit og betyr noe sånt som «Jeg bøyer meg for deg».

Jeg har nettopp vært på besøk i Nepal, som psykolog og del av et tverrfaglig team, for å se nærmere på noen av prosjektene HimalPartner støtter innen mental helse. Namaste! Det er denne følelsen jeg kjente mest på. Ydmykhet og respekt!

Hva enkeltmennesker og lokale organisasjoner får gjort! Engasjementet deres og motet deres, motet til å jobbe frem bedre behandlingstilbud og bedre forutsetninger for sunn mental helse! Et stort og flott mangotre kastet behagelig skygge utenfor helseposten i Mahjgawa, en times kjøretur fra Butwal (se illustrasjonen). Mangotreet bøyer seg ned mot vannet, nesten som et Namaste! Tilbyr skygge og hvile for mennesker som kommer med helseproblemer av alle slag – akkurat som helsearbeidere og støttepersonell ser etter de som trenger hvile for plager og livskriser.

Økt kunnskap ser ut til å ha medført at flere med psykiske helseplager blir sett og får tilbud om både medisiner og psykososial støtte. «Etter at vi fikk opplæring,

har vi forandret synet på mennesker med psykiske helseplager», sa noen av helsearbeiderne vi møtte. De beskriver tro på at de kan gi hjelp, holdninger om lik verdi, og bevissthet om behovet for hjelp til å gi de som er sårbare en stemme. De forteller hvordan de har opplevd at de kan bidra til mer verdige liv etter oppstart av behandling, og beskriver større mot til å snakke om at slike plager kan ramme oss alle. De gir økt allmennkunnskap og oppfordrer nærpå personer til å sette seg inn i hvordan det er å ha psykiske helseplager.

Og de viser handlekraft! Trass i begrensa tilgang på fagpersoner ser vi ting fungerer. Der er godt etablerte samarbeidssystemer mellom helsearbeidere på grasrota og støttepersoner fra lokale organisasjoner. Alt de får gjort - uten å tilkalle eksperter! Samtidig har de god kunnskap om når de trenger hjelp, og vet å etablere gode samarbeidsrutiner med eksperter ved behov.

Viljen, håpet, åpenheten om det de fikk til, og det som var vanskelig!

Namaste!

Ingun Møgedal Brustugun

Psykolog og leder i HimalPartners faggruppe for Mental helse

INNHOOLD

DEL JULA DI

- 6 | Julesidene
- 20 | Del jula di!

NEPAL

- 5 | Bli med til «annerledeslandet»
- 8 | Jeg er imponert!
- 12 | På misjonsreise
- 16 | Vil få seg en utdanning

TIBET/KINA

- 4 | Må lære å hjelpe hverandre
- 18 | Keramiker og hoteldirektør

NORGE

- 10 | En aktiv høst

FORSKJELLIG

- 2 | Leder
- 3 | Kjære leser
- 16 | Livslyrikk
- 14 | Panorama
- 14 | Generalsekretæren har ordet
- 19 | Til ettertanke
- 19 | På blokka

Må lære å hjelpe hverandre

Noen har sagt at siden tibetanerne synes å takle motgang så godt, – kan det være mindre mentale utfordringer blant dem enn blant kineserne? Solveig Frivold har forsøkt å finne ut av dette i en ny undersøkelse.

TEKST: TERJE HOLMEDAHL

Mental helse er ett av HimalPartners to satsingsområder. Før vi kan vurdere noe arbeid innenfor dette i tibetanske områder, trenger vi å vite mer om situasjonen. Solveig Frivold gjennomførte for en tid siden en undersøkelse om mental helse i Kina. Nå har hun fulgt opp med en ny undersøkelse, denne gang blant tibetanere i Yushu fylke. I undersøkelsen deltok tolv personer med forskjellig kompetanse og god kjennskap til tibetansk kultur og dagligliv.

Søker harmoni og fred

I den grad man kan generalisere søker tibetanerne harmoni og fred og har en helhetlig forståelse av naturen, skriver Solveig. Det innebærer en respekt for alt liv og forståelse av indre sammenheng mellom de forskjellige aspektene ved livet. Folk er vennlige, opptatt av relasjoner og, når vennskap er etablert, er de veldig lojale. Dette er verdier som preger det tibetanske samfunnet positivt.

Når en ser nærmere på hvordan tibetanere uttrykker følelser, ser en at det er tabubelagt i kulturen å uttrykke negative følelser. Disse blir undertrykket. Kulturen tillater ikke barn å gråte. En skal heller ikke gråte i en begravelse; det fører ulykke over personen eller familien. Ved belastninger, ulykker og katastrofer har mange bemerket at tibetanere i liten grad uttrykker følelser. Det er vanskelig å tro at dette betyr at slike påkjenninger ikke går særlig tungt inn på

tibetanere. Solveig har ønsket å finne ut av om tibetanere opplever mentale problemer på andre måter enn vi gjør i vår del av verden. Tibetansk buddhisme er grunnleggende i forståelsen av det tibetanske folk sitt syn på seg selv og det som skjer med dem.

Familien er viktigst

Familien er tradisjonelt den sterkeste og viktigste institusjonen i samfunnet, men Solveigs informanter gir et bilde av at familiestrukturene nå er i full oppløsning. De fungerer ikke. Og i et mannsdominert samfunn er mulighetene for utnyttelse av kvinner veldig stor. Fedre forlater kone og barn. Kona sitter igjen, ofte med liten eller ingen skolegang, og blir alene om å oppdra barna. Det er svært utbredt, både blant kvinner og menn, å gifte seg flere ganger og kulturen aksepterer også polygami og polyandri. Seksuelt overførbare sykdommer er blitt et stort problem. Ved siden av seksualvaner som flere av deltakerne kaller promiskuøst, er alkohol et stort problem. Undertrykte negative følelser blir levd ut med et «utsvevende liv» og, når trykket blir for stort, i sinne, aggresjon og vold hos menn.

Stikkord: utdanning!

Et viktig lyspunkt i dette mørke bildet er at stadig flere unge kvinner får utdanning. Utdanning er i det hele tatt et viktig stikkord i forhold til mental helse, skriver Solveig Frivold. I en kultur der det er lagt lokk på følelser og der ens selvforståelse

bestemmes ut fra en forutbestemt skjebne, er det ikke lett å bruke en tradisjonell terapeutisk tilnærming. Ut fra sine funn foreslår Solveig at psykoedukasjon (engelsk «psychoeducation») antakelig er en døråpner til å hjelpe folk på dette feltet. Utdanning er et stadig mer positivt begrep, så det å samle folk i en studiering der de kan lære om følelser, hva følelser er og gjør, og om hvordan de håndterer dem, kan være en farbar vei. Men dette må utforskes mer, slik at det å gjenkjenne følelser ikke gir tap av kontroll i den kulturelle konteksten de står i og det virkelighetsbildet de har.

Lokale må settes i stand til å hjelpe

Det er få eller ingen tilbud innenfor mental helse i de tibetanske områder, men uansett slår undersøkelsen fast at det ikke nytter å komme utenfra for å gjøre tiltak i møte med mennesker med psykiske lidelser. Selv for den som bor og lever i et tibetansk samfunn over tid, skal det mye til at man kan forstå, enn si få nødvendig tillit, til å kunne hjelpe. Det er de lokale som må settes i stand til å hjelpe sine egne.

Solveig Frivold er HimalPartners utsending og er bosatt i Thailand. Hun studerer psykologi.

Bli med til «annerledeslandet»!

Anita Dalmo Moltubak og Sigurd Moltubak er pensjonerte lærere fra Molde. De forteller fra Himalaya Reiseklubbs påsketur 2015.

Vi har begge vært engasjert i diverse misjons- og menighetsarbeid, men denne turen var vårt første møte med HimalPartner. Bakgrunn for turen var at vi ønsket å oppleve Nepal og bli kjent med land og kultur, der en av våre svigerdøtre kommer fra. Etter rundturen, hadde vi noen flotte dager sammen med vår nye familie i Khokana. Vi fikk oppleve en veldig variert og innholdsrik tur med en engasjert og kunnskapsrik turleder!

30.000 syngende kristne

Vi vil alltid huske påskemarsjen 1.påskedag. 30.000 kristne kom syngende og jublende fra bygdene rundt inn til Katmandu og samlet seg på et stort stadion med korsang og fellessang. Vi kunne stemme i på «Livet vant, dets navn er Jesus!» Det var spesielt å få oppleve hvordan evangeliet har spredd seg fra en sped begynnelse til en stor folke- mengde.

«We serve, God heals»

Besøk på sykehuset i Tansen er et annet høydepunkt. Å få oppleve fruktene av arbeidet som Odd Hoftun og Ingeborg Skjervheim var med på å utvikle, var sterkt. Skiltet med «We serve, God heals» levnet ingen tvil om hvilket grunnlag sykehuset bygger på.

Mirjam Berg og Bethesdasenteret var og et sterkt og veldig interessant møte for oss. Hennes arbeid for å utdanne sjelesørgere rundt i menighetene, var imponerende. Psykisk helsearbeid har vært et forsømt område i Nepal. HimalPartner satser mye

på dette området i sine prosjekt.

Fottur i fjellbygdene i området rundt Annapurnafjellene må nevnes. Mektig natur og nærkontakt med folkelivet var spennende! Og så kunne vi plutselig dumpe inn på en liten skole med barn fra 4-5 årsalderen i sine skoleuniformer, klare til årsprøven som skulle avgjøre om de ble «flyttet opp» til neste trinn!

Analfabet og samfunnsbygger

Overnatting i Dhulikhel hos Tamangaene og møtet med den fantastiske kvinnen Phulmaya og hennes familie gjorde inntrykk. Analfabeten Phulmaya har vært pådriver til landsbyutvikling og på den måten også hatt stor betydning for kvinnene i området! De hadde også vært rammet av jordskjelvet, – men gjestfriheten og omsorgen for oss og andre var ikke rammet!

Det var mye mer vi kunne ha nevnt fra ti opplevelsrike dager.

Anbefaler turen til «annerledeslandet»

Vi anbefaler turen som er satt opp igjen påsken 2017. Vi var rundt 20 trivelige folk som reiste sammen. Ikke alt blir som planlagt, men vi tror det var en svært godt fornøyd gjeng som vendte nesen hjemover! Nepal er et «annerledesland» og en kultur som er svært forskjellig fra det vi kjenner til fra før. Vi satte stor pris på møtet med enkeltmennesker, kulturen, naturen og historiene til gründerne og HimalPartners arbeid. Det har satt uutslettelige spor.

Vi håper å reise tilbake en gang! Vi tror mange, mange fler vil ha glede og stort utbytte av å ta turen til Nepal sammen med HimalPartner og Himalaya Reiseklubb. *Se annonse side 16!*

DEL JULA DI

Barn lærer tidlig at det er bra å dele, men det er visst ikke så naturlig for verken små eller store. Vi bor i ett av verdens rikeste land og vet vi skal dele på godene. Det går greit så lenge det ikke krever for store offer. Å dele glede, gode

ord og oppmerksomhet krever ikke for mye av oss. Tvert imot, det er deling som gir mer tilbake.

Jula og julegleden vil vi dele med dem som trenger det. Det er mange i Himalaya som mangler mye av det vi tar for gitt, og

i Nepal er det fortsatt en god del som ikke har fått livet sitt «opp å gå igjen» etter jordskjelvkatastrofen i fjor.

Her er noen ideer til hvordan du kan dele jula di, med de nære og de langt borte:

GI:

– Når du inviterer dine naboer og venner, husk å fortelle hvorfor. Del litt fra Tibeteneren og gi anledning til å dele med de jordskjelvrammede i Nepal som fortsatt ikke har kommet skikkelig i gang med livene sine.

Foto: Jim Lindquist

Foto: Shutterstock

Foto: Shutterstock

BE:

En halvtime i bønn

Vi oppfordrer alle som har lyst til å sette av tiden 20.00 til 20.30 hver mandag i adventstiden, der en er, til å be for folk i Himalaya. Vi forstår ikke helt konseptet med bønn, men vet det nytter! Og der er nok å be for. Bønneemner på www.deljuladi.no.

DEL:

Del jula di:

- Inviter naboer og venner til en kveld med gløgg, pepperkaker og klementiner.
- Inviter naboer og venner til en huskonsert, med husets eller nabolagets egne ressurser. Eller dere kan ha en sangkveld der dere øver på julesanger.
- Inviter naboer og venner til en julekrybbeutstilling. Tre – fire husstander kan lett komme opp med 10 – 12 julekrybber, alle med sin historie. Lag en utstilling og del fortellingen knyttet til noen av dem.

KJØP:**Julegaver fra Himalaya**

Bestill tibetanske luer og skjerf fra HimalPartner (post@himalpartner.no – eller tlf. 22 76 90 10) eller nepalske skjerf og andre varer fra Himalaya Møre (abhofset@frisurf.no – eller tlf. 906 73 233). Du kan også få et tilbud og hjelp til å lage en liten julemesse med inntekt til HimalPartners arbeid blant folk i Himalaya.

Ramu Rayamajhi,
daglig leder i Bethesda,
ressurssenter for sjelesorg, Nepal
Måtte dere alle oppleve gleden som Jesu fødsel bringer inn i våre liv. Vi ønsker dere engod jul og et velsignet nytt år!

Tsultrim Dargye,
Kunpen Vocational Training
Center, Yushu.

"Å tenke på andre er en måte å skape et godt liv for oss selv!" Vi arbeider på den tibetanske høysletta i Vest-Kina for fred i verden!

Supriya Koirala,
Asstt Manager, Business Incubation
Center, Kathmandu University
Mitt ønske er at unge kvinner skal ta teknisk utdanning og gjøre seg bemerket i detnepalske samfunn.

Bal Kumari Rai Gurung,
Prosjektleder for UMN's Fred
og forsoningsprosjekt
Sammen arbeider vi for å hele og reparere relasjoner i en skadet verden. Måtte Shalom – fred – være deres gave til jul og i det nye året.

Silas Tamang, Executive
Director Himalaya Community
Salvation Society.

Sammen har vi brakt velsignelse og håp til de aller fattigste i Dhading distrikt etter jordskjelvet. Vi ber om at det nye året må gi oss nytt håp, fornyet tro og verdighet til folket vi arbeider blant.

Arne Kjell Raustøl, Styreleder
i HimalPartner.

Mitt ønske er at julen skal bringe oss nærmere Jesus og at Han får inspirere hele nettverket til fortsatt innsats for medmennesker og evangeliet.

Jeg er imponert!

Jeg har nettopp landet i Norge, full av inntrykk fra Nepal, men mest fylt av takknemlighet og en følelse av håp, imponert over hva som er mulig å få til med små ressurser for å kunne bety en stor forskjell! Sammen med psykolog Ingun Møgedal Brustugun og flere fikk jeg se noe av det HimalPartner er involvert i innenfor mental helse.

TEKST: PSYKIATER HANS KRISTIAN MARIDAL

Når jeg leser i Bibelen om de spedalske er det lett å se likhetstrekk med situasjonen for psykisk syke i Nepal og andre fattige land. Stigmatiserte, bortgjemte, uten rettigheter og behandlingstilbud, ignorert og sett ned på av samfunnet rundt, lidende i store smerter. Det er få grupper som er så forsømte som mentalt syke i fattige land. 80 % av dem får ingen behandling.

«Ingen helse uten mental helse!»

Nepal har ett psykiatrisk sykehus, én barnepsykiater, ca. 20 psykologer og under 100 psykiatere til en befolkning på 29 millioner. I tillegg til de ubeskrivelige lidelsene for dem som er rammet og deres familier, har dette store konsekvenser for samfunnsøkonomien. Det er derfor meningsløst å ha en plan for global helse uten å ta inn mental helse. Det er med god grunn WHO har lansert slagordet «Ingen helse uten mental helse!»

Tenk deg om det eneste i stedet i Norge

noen kunne noe om psykisk helse var i Oslo, Trondheim og Bergen og der satt det en håndfull psykiatere og en psykolog i hver by. Din fastlege har verken lært om depresjon, angst eller psykose og har heller ikke medisiner. Slik er situasjonen i Nepal. Disse pasientene har ikke kapasitet til å fronte sin egen sak og kommer derfor altfor ofte bakerst i køen når ressurser skal fordeles, både i akutte katastrofer, og i helsetilbudet ellers.

Betyr en forskjell

Det er spennende å se hvordan HimalPartner får være med og bety en forskjell i å løfte frem noen av de svakeste av de svakeste og sette mental helse på dagsorden. Hver enkelt av partnerne gjør et svært godt arbeid på sitt felt. Gjennom EHN og ECEC blir lærere utrustet til å skape trygge barn som lærer av glede og ikke av frykt for spanskrøret. ICDP gir foreldre et verktøy til å kommunisere med

barna på en måte som bygger gode relasjoner og gjør barn trygge på seg selv og bedre rustet til å møte livet på godt og vondt. Koshish løfter frem situasjonen til psykisk syke og legger press på myndighetene for å få dem til å handle og investere i mental helse. På Koshish sitt «Transit home» blir psykotiske som gjerne har sittet innelåst i bur eller bodd på gaten, gitt varm og god omsorg og profesjonell medisinsk behandling. Traffickingofre får en ny start på Higher Ground og pastorer får lære sjelesorg på ressursenteret Bethesda – for å nevne noe..

For viktig til å overlates til psykiatere og psykologer alene

Noe av det som sitter sterkest igjen etter turen er det som nå skjer på landsbygda i Nepal. Vår samarbeidsorganisasjon United Mission to Nepal er involvert i et spennende nybrottsarbeid for å bringe mental helse ut til folk flest. «Barfotleger» ute på

Den norske gruppen bestående av fra venstre Solveig Frivold, Heidi Westborg Steel, Ellen Wahlström, Ingun Møgedal Brustugun og hans Kristian Maridal på besøk i Dhakdai, en landsby med en flott helsepost.

helsepostene på landsbygda i noen utvalgte områder har fått opplæring i å kunne oppdage og behandle vanlige psykiske lidelser som angst, depresjon og psykose. Er det forsvarlig å overlate utredning og foreskriving av antipsykotika og antidepressiva til personer som ikke er leger og bare har helt basal trening? JA, sier verdens helseorganisasjon i deres «Mental Health Gap action plan». Etter å ha sett prosjektet er jeg imponert over hva som er mulig å få til med små ressurser. Dette gir virkelig håp for fremtiden. Mental helse er altfor viktig til å overlates til psykiatere og psykologer alene. Gjør vi det, vil ikke flertallet i fattige land kunne ha tilgang til hjelp i uoverskuelig fremtid.

Det var flott å høre i landsbyen om den psykotiske som hadde fått livet tilbake etter å ha fått behandling. Det gjorde at flere turte å komme med sine vansker, de hadde sett at det var hjelp å få. For helsearbeiderne vi snakket med var det tydelig at opplæringen de hadde fått, hadde snudd helt

om på synet deres på psykisk syke. Nå hadde de selv fått erfare at det nytter å hjelpe og en helt ny forståelse av lidelsene den syke går igjennom. «Nå prøver jeg å sette meg i den andre personen sine sko», sa en av dem.

Pasienter og pårørende får også tilbud om å samles i gruppe for å lære mer om hvordan man kan leve med psykiske vansker og støtte hverandre. Ved den ene helseposten har de til og med bygd et eget rom til dette.

Må tenke nytt

Dr. Vikram Patel, en av verdenslederne på global mental helse, sier vi trenger å tenke nytt om mental helse i fattige land. Behandlingen av mentale helsevansker har i mange land vært sterkt medisinfokusert, høyspesialisert og behandlingen ofte gitt i kostbare institusjoner. Det har vært brukt et språk som ofte har fremmedgjort dem man ønsket å hjelpe. Personlige og lokale ressurser i nærmiljøet har ikke blitt tatt

i bruk i stor nok grad. Den eneste måten mental helse kan nå ut til folk flest er igjennom primærhelsetjenesten. Dr. Patel oppfordrer til å omdefinere såkalte «ressursfattige samfunn» til å bli «ressursrike samfunn». For der er virkelig ikke noe samfunn på jorden som ikke har rikelig med mennesker som er i stand til å gi omsorg til de med psykiske vansker.

Det positive med å starte mental helsearbeid fra bunnen, er at Nepal ikke trenger å gjenta alle de feilene vi har gjort i Vesten. Like viktig som behandling, er forebygging. En viktig bestanddel her er det å skape et varmt og inkluderende samfunn med trygge og gode oppvekstvilkår for barn. I behandlingen må en se hele mennesket, bygge videre på ressursene som finnes i familien og lokalsamfunnet og ikke bare dele ut piller. Det er utrolig flott og spennende at HimalPartner med dette arbeidet på en så konkret måte får være med å bringe lys og håp inn i menneskers liv.

En aktiv høst

Høsten er en aktiv tid i misjonsarbeidet. Vi har samlet et lite knippe av det som har skjedd rundt i landet denne høsten.

«Vennersvennerfest»

Foreningen Manushi i Asker og Bærum gjentok fjorårets suksess og inviterte til «Vennersvennerfest» i Asker den 22. oktober. Det ble servert asiatiske tapas og «food for thought» ved Peter og Terje fra HimalPartner. Dessuten var det en stemningsfull minikonsert ved Stine Elise Borgund og Per Jakob Gisholt.

Hjemmet til Ingun og Odd Terje Brustugun, rammen om det flotte arrangementet, var preget av Himalaya, med varer for salg, bilder fra Tibet og mye mer. Prosjektfokus var «Grønn næringsutvikling» i Tibet og til sammen kom det inn drøyt 28.000 kroner til HimalPartners arbeid.

Godt jobba, Manushi!

Kafé for en dag og Himalayatorg

«Da er årets Himalayatorg over! Det har vært en fantastisk dag. Utrolig gøy når så mange tar turen innom!» skriver Barbro Høyland Andersen fra Stord.

Lørdag 29. oktober åpnet HimalPartners forening på Stord kafé for en dag. Men det var mye mer enn kafé. De solgte mye fint håndarbeid og deilig hjemmelaget syltetøy, til og med eplesirup!

Mange fulgte oppfordringen de sendte ut: «Løp og kjøp i torgbakken på Leirvik kl 10-14 på laurdag! Du får godt syltetøy, og samstundes bidreg du til framtidshåp for menneske i Nepal!» Det kom inn kr 54604,- til HimalPartners arbeid!

Takk for en kjempeinnsats!

«Surrender fall 2016»

Ålgård Ungdomsmenighet, «Surrender», har hatt misjonsavtale med HimalPartner det siste året. Prosjektfokus har vært på «Kvinner i risikozonen» og jenters situasjon i Nepal. Siste helgen i oktober inviterte de til sin store høstevent, «Surrender fall 2016», og samlet rundt 100 ungdommer i alderen 13 – 19 år. Halvparten var et ungdomskor fra Øygarden ved Bergen.

Terje Holmedahl var med og hadde seminar om tema «Moderne slaveri». Lørdag kveld var det stor gospelnight og på søndag var de unge med på menighetens gudstjenestefeiring. Den flotte nye Ålgård kirke var nesten full! Det kom et godt misjonsoffer til HimalPartner.

Terje takker for seg! Det var en veldig inspirerende helg.

Himalayatorg på Oppsal i Oslo

Over 50 mennesker tok turen opp i 4 etg til Ingunn Dreyer Ødegaards leilighet søndag 20. november for å få med seg julemesse eller Himalayatorg. Det formelig krydde av folk denne hustrige høstdagen på de 54 kvadratmeterne.

Folk lot seg varme på servering av linsesuppe og chai. Det var salg av varer fra Nepal og Kina, - skjerf fra CYAK på den tibetanske høysletta, smykker og kort fra Koshish. Og gjenbruksavdeling og julekakesalg. Ungene kunne lage hjemmelagde julekort!

I løpet av tre timer ble det solgt for rundt 10.000 kroner til inntekt for HimalPartner.

På misjonsreise

Vi er på vei opp en bratt bakke, kanskje 900 høydemeter. Det er tredje dagen av vår rundtur i nordre Dhading distrikt. Bak meg går Prakash Timalsina, prosjektleder for UMN's tallrike prosjekter i Nordre Dhading. Han har glimt i øye og rynker som vitner om at han har ledd mye de 30 årene han har levd.

TEKST OG FOTO: GEIR KIPPENES

Da vi krysset elven i bunnen av dalen, kom vi inn i Lapa Village District. United Mission to Nepal (UMN) har arbeidet i Dhading gjennom lokale partnere i over ti år. Dhading var ett av områdene som ble hardest rammet av jordskjelvet 25. april 2015. Lapa, lengst i nord, skal være den fattigste kommunen i utgangspunktet.

Vakkert, vilt og skremmende

Det begynner å bli mørkt. Solen har gått ned for en halv time siden. Jeg finner rytmen på stien. Månen kommer fram og legger Mt. Ganesh, fjellet rett foran oss, i et gyllent lys. Det er forståelig at folk blir her. Det er så vakkert, – og samtidig vilt og skremmende. Bak meg hører jeg Prakash. Ram Badhur Tamang har vi mistet på veien.

Enten er han litt slakk etter å ha gått vår tre dagers marsj på en, eller så har han noen han skal snakke med. Det er mange man skal snakke med.

Namaste Nepal – i haugiansk stil

Ram Badhur er teamleder for Namaste Nepal, en lokal organisasjon. Jeg kaller dem «lesere». I haugiansk stil driver de med samfunnsutvikling ut fra sine kristne grunnverdier. Som lokal partner utfører de det UMN prosjekterer, – infrastruktur, ernæring, landbruk, dyrehold, katastrofehåndtering, traumebehandling, fagopp-læring og annet. Etter jordskjelvet har det vært mye reparasjon av veier og broer. Uten god infrastruktur kan ikke byggematerialer bæres inn eller varer for salg bæres

ut. Toaletter er neste på prioritetslisten. Landsbyene her, hvor samtlige bor i telt eller blikkskur, trenger ikke en epidemi i tillegg.

Fra myndighetenes frøbank i Katmandu har Ram Badhur med frø til mer næringsrik mat og kunnskap om hvordan den skal dyrkes. Han har og sitt eget prosjekt. Om han får med seg 300 av de 304 medlemmene av kooperativet han leder, får han høyeffektive forbrenningsovner til halv pris for medlemmene. Disse ovnene slipper knapt ut røyk, og bruker mindre ved. Mindre slit for damene med ved-sanking og redusert omfang av kols for familiene.

Geiteprosjektet

Så er det geiteprosjektet. UMN har funnet

fram til en krysning som kan gi større geiter og to killingkull i året. En i landsbyen velges til å røkte fem hungeiter, mens en annen får ansvaret for bukken. Bukkekillinger kan beholdes av geiterøkteren, mens hunkillinger gis videre. De som får en hunkilling må gjøre det samme når deres hungeit får killinger, men slipper unna med å gi fra seg én hunkilling. Målet er raskt å øke folks ressurser. Jeg snur meg, men ser fortsatt ingen Ram Badhur. Det er mye å snakke om.

Jeg har tullet meg bort fra stien og havnet i en bløt rismark. Lyset er svakt. Månen skinner på en spøkelsesaktig, fraflyttet landsby. Jeg tar fram hodelykten og finner igjen stien. Vi tar igjen en familie som har vært på markedet og bærer tungt. Oppå en åsrygg er vi framme for kvelden. Vi ser ned på spøkelsesbyen, og ser spor etter skredene som har gått. Det ansees ikke som trygt å bo der lenger, så landsbyen er re-etablert på åsryggen. Blikk og presenning er tryggere nå.

Dele fra Bibelen

Prakash kjenner «noen», og det ryddes plass for overnattingsgjester. Sengene overlates naturlig til oss. En høne gir sitt

liv for oss. Egentlig bare skinn og bein, men den kunne gitt familien et par dagslønner. Det har så langt vært vegetarisk daal bath (ris og linsesaus) på turen. Og daal bath'en har ikke alltid blitt servert med linser en gang. Vi har startet med en kopp te på morgenen i sekstiden og gått til en gang mellom ti og tolv før dagens første måltid har blitt inntatt. Neste måltid blir da ved sju-åttetiden på kvelden. Da er vi sultne. Stemningen rundt grua stiger mens matmor koker og praten går. Det blir festmåltid der på kjøkkenet til Min Badhur. Når vi er ferdige med å spise, annonserer Prakash at jeg vil dele noe fra Bibelen. Selv er han «åpen», har han sagt, men har i liten grad beskjefteget seg med å granske buddhisme, hinduisme og kristendom. Jeg finner et vers. Alle i huset har sine bibler. Verten vår, Min Badhur, er pastor og alle i landsbyen er kristne. Det synges og vi ber. Jeg opplever det som en sterk og hellig stund. Prakash synes tydeligvis dette er så vellykket at han gjentar utfordringen resten av turen, hvor vi overnatter privat. Han som ikke-troende oversetter villig vekk. Om ikke annet så er det til oppbyggelse for meg. Jeg har havnet på misjonsreise. Det er mye å snakke om.

Jai Masi – Ære til Messias!

Mange i Dhading er kristne. UMN sier det er 200 menigheter i området. Det begynte med faren til Silas. Han kjempet her i mange år, – især mot en kvinnelig lama. Hun ble en dag dødssyk. Her er minst en dagsmarsj til bilvei, og stiene innbyr ikke til bærebering. Etter at alle slags buddhistiske ritualer var prøvd, utfordret hun til sist den Allmechtige Gud, som far til Silas hadde snakket så mye om. Hun ble helbredet og «vinden snudde». Det var ikke bare her folk opplevde at syke buddhister

ble helbredet når de kristne bad til sin Allmechtige Gud.

Vi vandrer fra landsby til landsbyer med kristne. Det var kanskje dette jeg var minst forberedt på å møte – Jai Masi, hilsenen de kristne bruker seg imellom – "Ære til Messias".

Vi er på denne rundreisen for å se på prosjektet HimalPartner har fokusert på i høst, nemlig gjenoppbygging av skoler i Nordre Dhading. Ram Badhur har mange jern i ilden; å bidra til skolebygg er ett av dem. Vi lover å skrive mer om det i neste nummer av Tibaneren.

**Generalsekretæren
har ordet:**

NÅR GUD FÅR VELSIGNE

Jeg er akkurat kommet hjem fra Nepal, - en fantastisk lærerik tur der psykolog Ingun Møgedal Brustugun og psykiater Hans Kristian Maridal var med for å gjøre faglige vurderinger av arbeidet vi støtter. Vi var alle imponert. Det er fortsatt en lang vei å gå, men partnerne går den – og den er deres, ikke vår.

Vi bestemte nemlig tidlig at vi ikke skulle lage én modell eller ett prosjekt. Vi kunne ha gjort det. Vi kunne «laget» to fler-millioners prosjekt, ett for oppgradering av ett av sykehusene og ett i landsbyene, i samarbeid med «noen». Der kunne vi laget en faglig modell basert på omgjøring av våre erfaringer fra Norge. Men hvor langt ville vi ha kommet når de er uten fagfolk og finansiering på sikt? Våre forsøk ville vært viktige initiativ. Det ville gitt god legitimitet når vi sier vi vil jobbe med mental helse. Det ville ha hjulpet noen mennesker, og deres familier. Men hva med alle de andre 29 millioner i et land der selvmord er den viktigste dødsårsaken blant kvinner i reproduktiv alder og mentalt syke svært ofte blir definert som «gale og besatte». Sannheten er at vi ville ikke ha bidratt til noe særlig endring med en slik modell.

Det vi visste i 2010 var at United Mission to Nepal (UMN) hadde hatt mental helse som et satsningsområde og gjennom en kartlegging oppdaget vi andre med et «kall» for å jobbe for et bedre psykisk helsevern i Nepal. Da finansiering var en utfordring må det innrømmes at det ble noen konflikter dem i mellom i starten, men de utfyller hverandre. HimalPartner forsøkte å bistå der vi så andre ikke allerede var inne.

I dag ser vi at partnerne våre og andre har utviklet arbeidet sitt på en imponerende måte. De argumenterer for at psykisk helsevern er myndighetenes ansvar, men tilbyr sin bistand. De forsøker å vekke befolkningen på en nød som ikke blir forstått. Flere internasjonale donorer finansierer arbeidet. Fagfolk innen Norsk psykiatrisk forening og Norsk psykologforening har engasjert seg. HimalPartners kanskje viktigste rolle har vært kontinuerlig å stimulere til samarbeid mellom de frivillige organisasjonene, mellom frivillig sektor og fagfolk, - og mellom forskjellige profesjoner.

Nå går vi inn i julen og tenker på effekten det lille, spedede Jesusbarnet har hatt for verden. For en strategi! En guddommelig strategi der Gud nå vil bruke oss for å vise sin kjærlighet og nåde til alle mennesker. Et lite frø som blir plantet og bærer frukt når Gud får velsigne.

Heidi Westborg Steel
Generalsekretær

«BHARATS» LIV FIKK MENING

Livet hadde ingen mening. Nå er han en av de frivillige på en av Koshish sine mottakssenter. «Bharat» er 40 år gammel som har hatt store psykiske problemer de siste femten år. Han gikk ofte rundt i nabolaget uten mål og mening og kom hjem bare når han var sulten. Han arbeidet i yngre år på en klinikk. De første symptomene på mental sykdom kom da hans første kone forlot ham. Da hans fjerde ekteskap havarerte, ble alt mye verre.

I mars ble han plukket opp på gaten av Koshish-teamet og tatt med til et senter der han fikk være noen dager. Han ble diagnostisert med schizofreni. Etter noen måneders behandling med medisin, spykoterapi og arbeidstrening, ser han god bedring. I juni flyttet han hjem igjen til familien og arbeider nå som frivillig på ett av Koshish sine senter i Vest-Nepal.

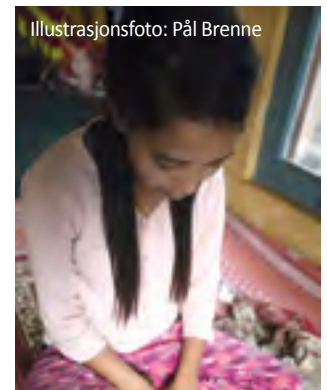
VIKTIG Å BLI FORSTÅTT

Bimala var et forsømt barn. Moren var mentalt syk og søsteren hadde nedsatt funksjonsevne. Etter hvert fikk både Bimala og søsteren plass på «Håpets senter», et dagsenter i Katmandu for barn med nedsatt funksjonsevne. De ansatte der er opptatt av at alle barn kan lære noe og mange trenger litt ekstra hjelp for å hente ut sitt potensial.

Før Bimala kom til «Håpets senter» hadde hun gått litt i vanlig skole, men klarte ikke å tilpasse seg der. Hun likte ikke å leke med de andre barna. Hun hadde store lærevansker og lærerne hadde liten forståelse av problemene hennes. Derfor ble hun tatt ut av skolen igjen.

Det er to år siden hun kom til «Håpets senter». Før hun kom dit, adlød hun ingen, hun strevde med å føre en vanlig samtale og kunne plutselig bli sint eller sette i å gråte uten noen forståelig grunn. Hun var ikke i stand til å være med i aktiviteter eller lek sammen med andre.

Nå har hun forandret seg mye. Hun leker og omgås andre barn på en naturlig måte og viser god framgang med lesing og skriving. Bimala kan gjøre praktisk arbeid som å vaske og gjøre reint. Da lærerne på «Håpets senter» så hvordan hun utviklet seg, ville de hun skulle prøve seg i vanlig skole igjen. Etter et halvt år, ser det ut til å gå bra! Hun trenger å oppleve trygghet på skolen og får den støtte og hjelp hun trenger for å klare seg i livet.

FORELDRE ER FORELDRE OVERALT

– Foreldre er foreldre overalt, sier Nikish Neupane. Hun er invitert til Norge i forbindelse med Norges Kristne Råd sin Global Uke. Denne kvelden er hun i Furuset kirke, der hun sammen med psykolog Helen Christie presenterer foreldreveiledningsprogrammet ICDP.

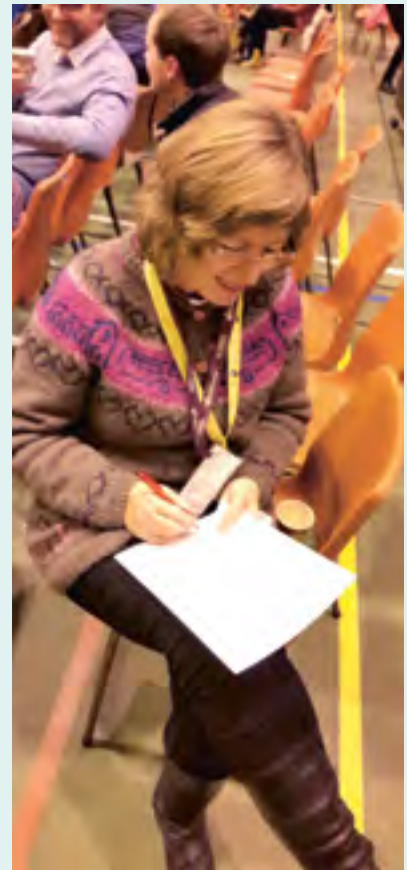
– Den store forskjellen i forhold til Norge er nok at vi i Nepal har mye mer kroppskontakt med barnet, sier Nikish. Vi ammer barna ofte til de er 2,5 år; vi binder babyen til kroppen mens vi arbeider og vi sover i samme seng...

De 20 som er sammen i Furuset kirke den 21. november får interessant undervisning og en samtale rundt kommunikasjon, forståelse og kontakt mellom barn og omsorgsperson. - Og et godt nepalsk måltid! Arrangør: HimalPartners nye forening i Oslo Øst.

PÅ SKUBB-FESTIVALEN

I forbindelse med Ungdomsåret 2016 inviterte Møre Bispedømme til SKUBB Ungdomsfestival på Høgtun Folkehøgskole andre helgen i november. 300 - 400 ungdommer mellom 13 og 19 år fra hele Møre og Romsdal var sammen hele helgen til en real høstfestival med musikk, seminarer, aktiviteter og mye mer. Himalaya Møre, vår forening på Sunnmøre stilte opp og satte opp et stort talt og hadde seminarer. Det ble lagt behørig merke til. Biskop Ingeborg Midttømme var ivrig til å svare på misjonsquizen.

Vil få seg en utdannelse

12 år gamle Suraj ønsker å få seg en utdannelse og bruke evnene sine. For tre år siden ble han syk. Han fikk anfall som gjorde at han stivnet i hender og føtter i flere minutter om gangen.

TEKST: UMN. OVERSETTELSE: THOMAS SMØRDAL OG TERJE HOLMEDAHL

Det var ikke lett å leve med disse anfallene, smertene og usikkerheten som fulgte. Foreldrene var urolig for eldstegutten sin. Lokale helseinstitusjoner ante ikke hva som feilet ham og kunne ikke tilby behandling. Familien hans har ikke god råd. Sykdommen har vært en stor belastning for dem alle. Folk i nabolaget sier at sykdommen skyldes en ond ånd.

Anfallene har sluttet

En dag kom en kvinnelig helsearbeider hjem til dem. Hun hadde hørt om gutten med den merkelige sykdommen og spurte familien om hun kunne se ham. Familien var litt nølende før de ville fortelle henne detaljer, siden ingen behandling hadde virket til nå. Helsearbeideren gav seg ikke.

Hun fikk overtalt familien til å la Suraj bli med henne til helsestasjonen i Lekgaun. Der er det folk som har fått opplæring om mental helse gjennom United Mission to Nepal. De kunne finne ut av lidelsen og kunne gi behandling slik at anfallene har sluttet å komme.

Enkelt, men effektivt

Generalsekretær Heidi Westborg Steel har nettopp vært i Nepal sammen med psykolog Ingun Møgedal Brustugun og psykiater Hans Kristian Maridal. Hun er svært begeistret etter møter med HimalPartners samarbeidsorganisasjoner, som kan vise til svært gode resultater av sitt arbeid. Med utgangspunkt i lokale behov og de ressursene som er tilgjengelige gjør

både United Mission to Nepal, Koshish og andre en formidabel innsats. Koshish, som er skapt av en mann som visste hvor skoen trykker, fordi han selv var bipolar, har klart å sette mental helse på dagsorden og nyter nå stor respekt i nær sagt alle leire.

I en landsby der UMN arbeider, kom folk for å fortelle de utenlandske gjestene hvilken enorm forskjell det har gjort å få en forståelse av hva psykiske lidelser egentlig er og få se at folk som tidligere løp rundt og gjorde folk redde, med enkel medisinerer kan leve et tilnærmet normalt liv.

Konsentrerer seg om utdannelsen

Suraj er kjempefornøyd. Nå kan han konsentrere seg om det han ønsker seg aller mest, å få seg en utdannelse.

Bli med på misjonseventyr i Himalaya!

ANNONSE

Pensjonert lærer og lokalpolitiker
Leif Hovde, Ålesund:
"Jeg har vært med til Nepal to ganger og anbefaler turen på det varmeste. Det var helt spesielt å gå påskemarsj sammen med 30.000 kristne i Katmandu. Vi kom også tett på landsbylivet i Nepal. Reiselederne har god lokalkunnskap og gode kontakter."

Fantastisk natur, majestetiske fjell, sammen med en særegen byggestil, religion og kultur gjør Nepal til et interessant reisemål.

Landet ligger ikke i grus etter jordskjelvene. Det er et trygt land å besøke, et land som virkelig trenger turister og som gjør alt de kan for at besøkende skal trives. Som turist med Himalaya Reiseklubb kommer du tett på folkelivet og opplever en gjestfrihet som du aldri vil glemme.

Himalaya Reiseklubb inviterer deg med på tur.

Påsken 2017, 7.- 18. april, inviterer Bjørn Ødegaard deg med på tur. Bjørn har bodd i landet, kan språket og inviterer deg med til å møte hans venner og bekjente og til å se arbeidet som HimalPartner gjør og har stått i.

Påmelding og mer info:
www.himalayareiseklubb.no
Jostein Holm, tlf. 93 04 76 97

I samarbeid med:

LIVSLYRIKK

Marita Bjørke Ådland er prest i Slemmestad, mor til tre og glad i å skriva. Ho er Tibanereren sin husdiktar

Du kom

Du kom til oss
du fraus
du lo
du levde
du pusta
du elska

akkurat som oss

men reint, gjennomsiktig
så vi kan sjå oss sjølve gjennom deg
og bli reine, vi også.

Bruktbua Gi & Få i kjellaren i Suldal bedehus

Opningstider:
onsdagar frå kl. 11.00 til 15.00
og kl. 17.00 til 19.00
fredagar frå kl. 15.00 til 20.00

*Kom innom til ein handel eller ein dros!
Vi har kaffi og nysteikte vaflar.*

Alle inntekter går til HimalPartner sitt
prosjekt i Nepal:

Håpets hus – dagsenter for funksjonshemma barn.

Vi tek imot bruks- og
kunstgjenstandar,
møbler, leikar
og mykje anna.

Kontakt: Kari Ronold,
Salomonskleivo 6,
4237 Suldalsosen
Tlf. – 412 44 043
E-post: karikarielse@gmail.com

knif Trygghet

SIKRER VERDIER.
SKAPER VERDIER.

galleri
normisjon

Kjøp brukt!

Normisjon har gjenbruksbutikker både
på internett og flere steder i landet.

Finne oss på gallerinormisjon.no eller ta turen
innom en av våre butikker: Oslo sentrum, Sørumsand,
Gjøvik, Sandnes, Aksdal, Askøy, Iveland og Drammen.

Her kan du finne klær, møbler,
kjøkkenting, kunst, bøker og barne-
og sportsutstyr og mye, mye
mer til en rimelig penge!

Ditt kjøp kan gjøre
en forskjell for Normisjon!

www.gallerinormisjon.no

ALL VERDAS gåver og bruksting

Her kan du kjøpa denne fantastiske
feiekosten frå Nepal og mykje mykje meir.
Fair trade.

www.allverdask.no

Tlf. 40092745 / 52794833 4244 Nesflaten

Keramiker og hotelldirektør

Yushu, Kina: Tashi Dundrop har bygd og eier et turisthotell i Yushu. Han har skapt arbeidsplasser for tibetanere i et krevende arbeidsmarked, men er også opptatt av å bevare tibetanske tradisjoner.

TEKST: RANDAL FRIVOLD OG TERJE HOLMEDAHL, FOTO: JIM LINDQUIST

Før jordskjelvet i 2010 var Tashi turistguide og vurderte å starte opp et gjestehus eller et internat for ungdom. Det mente han var fremtidsrettet og ville gi en god inntekt. Men jordskjelvet snudde opp ned på det meste, også hans planer.

– Ingen i familien min omkom eller var direkte berørt av jordskjelvet. Vi hadde bare mindre tap og skader. Men det var som om alt sto på vent i fire år.

Stort hotell, ikke gjestehus

Da han omsider kom i gang med prosjektet, hadde de i familieråd bestemt at de heller ville bygge et stort hotell.

– Sammen med Tsultrim Dargye i KVTC hadde jeg fått anledning til å bli med på en studiereise til Shangrila, der jeg fikk drøfte planene mine med noen som hadde

erfaring, forteller han. I juni 2014 åpnet vi et trestjerners hotell i et boligstrøk i byen Jiedu. Min svoger sto for designet. Noe av det viktigste jeg lærte i Shangrila var at jeg måtte satse på lokal stil, ikke bygge et vestlig hotell.

Byggingen tok nesten to og et halvt år.

Daglig var Tashi på byggeplassen og fulgte prosessen nøye.

Få turister

– For å være ærlig har vi få turister, sier han. På vinterstid er det helst den lokale ungdommen som kommer. Det er ganske nytt at ungdom kommer og bor på hotell sammen med en gjeng venner. Ungdom og unge voksne kommer og spiser. Noen ganger arrangerer de en fest på hotellet og bor her en eller to netter.

Juli og august er de to travleste månedene i turistnæringen på den tibetanske høysletta. Da kommer turistgrupper fra naboprovinsen Xining og deltar på festivaler og høytideligheter.

– I fjor hadde vi også grupper fra andre tibetanske områder. Ofte har de 40 – 50 gjester boende. Kapasiteten er 70 rom, så det er sjelden full utnyttelse.

Tibetansk keramikk

Når det er lite gjester, dyrker Tashi sin andre interesse; tradisjonell tibetansk keramikk.

– Tidligere hadde så å si alle landsbyene sin egen keramiker. Nå er det ikke mange igjen, sier Tashi, som gjerne skulle bidra til at disse tradisjonene kunne bli tatt opp igjen. – Tibetansk kultur må ikke få dø.

Han ansetter fortrinnsvis tibetanere. På

helårsbasis har han 6, med en fordobling i høysesongen.

– De fleste er en slags halvnomader, forklarer han. To menn og ti kvinner, de fleste ganske unge. Arbeidsdagen starter med en kort undervisningsstund. De ansatte får hjelp til å utvikle sin kinesisk og litt grunnleggende engelsk. Det kommer en lærer for å hjelpe med dette.

Drømmer om internat for ungdom

Tsultrim Dargye, som leder KVTC, Himal-Partners samarbeidsorganisasjon, er en mann som har betydd mye for Tashi fra ideen om gjestehus fram til i dag.

– Jeg liker visjonene hans, - og det han gjør, sier hotelldirektøren.

Tashi håper etter hvert å kunne integrere tibetansk keramikktadisjon i hotelldriften, som ellers tilbyr turer og utflukter for gjestene, i samarbeid med lokale turoperatører.

– Skulle du ønske du kunne trekke deg tilbake fra hotelldriften og bare drive med keramikk?

Tashi smiler.

– Det jeg drømmer om er faktisk å åpne et internat, der landsens ungdom kan bo for å få utdanning. Samtidig er keramikkkverksted og salg av keramikk en del av mine drømmer, sier hotelldirektøren fra Yushu.

TIL ETTERTANKE

Om uforutsigbarhet og noe å holde fast ved

Disse dager, da resultatet av presidentvalget i USA har skaket en hel verden, blir vi minnet på at det er mye i vår tilværelse som er uforutsigbart, til tross for at vi med vitenskapelige metoder prøver å forutsi hva som skal skje.

Vi er nokså flinke til å forutsi vær og vind, de tektoniske platenes bevegelser under jorden, og til og med opinionen i en utvalgt befolkning til enhver tid. Men så kommer jordskredet som skaker en hel bygd, tsunamien eller jordskjelvet som setter ut en hel nasjon, - og nå et presidentvalg som skaker en hel verden. Da innser vi at vi, tross menneskets genialitet og vitenskap, lever i en uforutsigbar verden. Av og til rystes både vårt private og offentlige univers. Hva er da sikkert? Hva er forutsigbart og trygt?

Vi nærmer oss julen. Da minnes vi om noe som vitner på en spesiell måte om Guds uforanderlighet. Hans løfte om en frelser sto fast gjennom årtusener, og da tiden var inne, lot Han seg føde av en ung jente i et lite ubetydelig land i Midtøsten. Han vokste opp som en av

oss, ble pint og døde som en uskyldig dømt forbryter og oppsto som Livets Herre! Jesu komme er et vannskille i menneskehetens historie. De som levde før Kristushendelsen så fram imot oppfyllelsen av et løfte og vi som lever etter den ser tilbake på oppfyllelsen av løftet, og tar det til oss ved å si: Det var for meg!

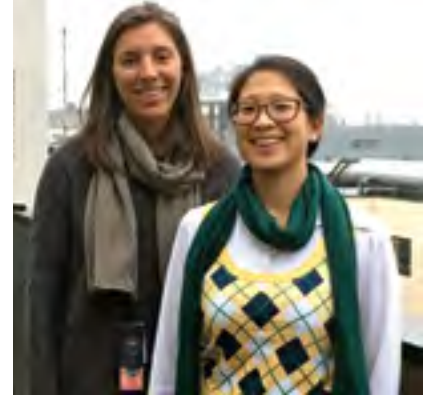
Vi leser i Rom. 8.35ff om at ingenting kan skille oss fra Guds kjærlighet, verken nød, angst, forfølgelse, sult, nakenhet, fare eller sverd? For jeg er viss på, skriver Paulus, *at verken død eller liv, verken engler eller krefter, verken det som nå er eller det som kommer, eller noen makt, verken det som er i det høye eller i det dype, eller noen annen skapning, skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet i Kristus Jesus, vår Herre!*

Dere, vi har noe å holde fast ved!
La oss minnes det i julen!

*Mirjam Bergh
Tidligere HimalPartner-utsending*

PÅ BLOKKA

Julepresanger fra Himalaya

Vi selger luer og skjerf av Yakull fra den tibetanske høysletta i Kina. Yakull er kanskje verdens mykeste og varmeste ull. Himalaya Møre har flotte pashmina-sjal fra Nepal og andre varer.

Se www.deljuladi.no eller ring oss på 22 76 90 10.

Kalender 2017

United Mission to Nepal har også for 2017 laget en kalender som vi har for salg. Pris: kr. 90.-. Porto kommer i tillegg.

Fast givertjeneste

Takk til alle som var med på kampanjen «Gjenreis Nepal!». Vi trenger flere som vil stå med folk i Nepal etter jordskjelvkatastrofen. Fast givertjeneste er en god måte å bidra regelmessig til dette viktige arbeidet. Se baksiden på giroen stiftet inn i bladet.

Elsket først – Fredrikstad 2017

Sommerstevnet 2017 blir på Haugetun Folkehøgskole i Fredrikstad, 20.- 23. juli 2017. Tema er «Elsket først». Bibeltimholder blir Mark Galpin, tidligere generalsekretær i United Mission to Nepal.

ETTERSENDES IKKE VED VARIG ADRESSEENDRING, MEN SENDES TILBAKE TIL SENDEREN MED OPPLYSNING OM DEN NYE ADRESSEN

Illustrasjonsfoto: Pål Brenne

DEL JULA DI!

Det gjer dei kristne i Nepal, fortel Ragnhild Skeie.

ILLUSTRASJONSFOTO: PÅL BRENNE

I vekene før jul går ei gruppe i kyrkjelyden frå hus til hus der dei kristne bur og syng julesongar. Somme tider har dei og ein kort appell. Dei har med seg instrument og lys, og syng og dansar utanfor huset. Songen samlar ofte eit nabolag, så dei som ikkje er kristne og kjem for å høyra. Av og til blir det servert te eller snacks til dei som kjem og syng.

Dette er ein tradisjon som eg hugsar tilbake til Butwal-tida, minnest Ragnhild, – og ein fin måte å dela juleevangeliet på til folk i nabolaget.

Jula har tidlegare ikkje vore forbunde med presangar i Nepal, men det har blitt meir dei siste åra. Den viktigaste feiringa skjer i kyrkja juledag. Då møter ein del tidleg i kyrkja for å stelle til julemåltid. Denne dagen er det festgudsteneste, ofte med dramatisering av juleevangeliet og mykje song og dans - og god mat!

Kyrkjelyden tel ofte meir enn det dobbelte denne dagen i høve til ein vanleg sundag, fordi mange blir inviterte med, eller har høyrte at det er matserving denne

dagen. Samlinga i kyrkja varer i mange timar, seier Ragnhild, som har mange gode kjensler med desse minnane.

25.000 i skattefradrag.

Husk at du kan trekke fra 25.000 kroner på skatten for 2016 av det du har gitt til HimalPartner og andre organisasjonar. Pengene må være overført før årsskiftet.

